

Naar aanleiding van het lied :

God, geef dat mijn gedachten gericht zijn op U.
Bij U is het licht, U vergeet mij niet.
Bij U is de hulp, ja, bij U is het geduld.
Van uw wegen heb ik geen begrip,
maar U weet de weg voor mij, o Heer”

Mensen van de weg van Jezus,

De tekst van Dietrich Bonhoeffer lokt verschillende reacties uit. Van positief naar negatief, van hoopvol naar berusting, van vertrouwen naar argwaan. Dat heeft alles te maken wat de tekst met je persoonlijk doet, in welke omstandigheden je zit en wat je Godsbeeld is. Dietrich Bonhoeffer was een zeer intellectuele man, voorganger, uit een redelijk aristocratisch milieu. In de jaren 30 van de vorige eeuw zag hij al heel snel de gevaren en de ware oorsprong in van het nationaal socialisme. De toenmalige kerken keken volgens hem weg van dit gevaar bagatelliseerden het. Met de ‘bekenkende kirche’ ging Bonhoeffer tegen het nationaal socialisme en de plannen van Hitler in, eerst nog geweldloos, maar langzaam maar zeker werd er beseft dat geweld misschien toch nodig was. Een mislukte aanslag op Hitler was de oorzaak dat Dietrich Bonhoeffer gevangen werd gezet en net voor het einde van de oorlog geëxecuteerd. Voor zijn gevangenschap had hij een boek “Navolging” geschreven, waarin hij beschreef wat het betekent aangeraakt te worden door de leer van Jezus en Hem daarin te volgen. Een redelijk uitgesproken boek. In gevangenschap veranderde zijn toon, zijn brieven, vaak vol twijfels zijn zeer bekend geworden. Ze zijn verzameld in het boek “verzet en overgave”. De tekst die we gezongen hebben komt ook uit deze tijd en uit dit boek. En dat zet deze tekst ook onder spanning. Voor Dietrich Bonhoeffer was deze tekst een uiting dat hij trouw zou blijven aan zijn idealen, aan zijn geloof, aan zijn keuzes. Het is niet iets van boven af aan opgelegd, maar iets wat alles te maken heeft met hemzelf, met zijn integriteit, met de mens zoals God het bedoeld heeft. Dat is heel anders dan dat het gelezen wordt als een levenspad door God gebaad. De mens wikt, God beschikt. Waarbij allerlei soms verdrietige zaken gebeuren waar wel een bedoeling mee kan zijn. Dan wordt dit lied een lied van berusting met negatieve lading, waarbij God en de mens concurrenten van elkaar zijn in plaats van bondgenoten.

Dietrich Bonhoeffer beseftte dat in deze situatie hij trouw bleef aan zichzelf , aan God, ook als het zijn leven kostte. En dat daarbij niet het woord berusting, maar overgave hoort, een woord dat een actieve uitstraling heeft. Niet omdat God zoiets als je leven geven zou willen, niet omdat dit bij een bepaald plan of weg hoort, enkel omdat een keuze voor het Koninkrijk van

God, voor een leven geïnspireerd door Jezus niet altijd zonder risico is. Soms betekent het dat ertegen de stroom of heersende mening in wordt gedaan, dat je opkomt tegen onrecht en dat als je trouw blijft aan deze 'roepstem' het offers, overgave kan vragen. Zelfs het grootste offer in het geval van Bonhoeffer, maar ook van Ghandi, Maarten Luther King en vele anderen. In Taizé wordt een gedachte vaak herhaald, God is niet de veroorzaker van leed en pijn, van ellende, van ongeluk, in liefde is Hij aanwezig met diegene die het treft. God die medelijdt. Dat ervaart ook Jezus die door zijn keuze, gemaakt in de 40 dagen in de woestijn, kiest niet voor een Almachtige God, maar een liefdevolle, vergevingsgezinde God. Een God die opkomt voor de onderdrukten. Voor veel mensen die naar Taizé komen is deze zienswijze een opening, een herademing van hun geloof. Hierdoor kunnen zij de tekst van Bonhoeffer zingen zoals hij bedoeld is. Een weg waarbij God diegene is die mede begeleidt, een reisgenoot, een bondgenoot. Een God die het vertrouwen waard is, die niet voor niets zich laat kennen met de woorden, ik ben erbij, ik ga met je mee. In Taizé ontmoet je deze God in de vele contacten met anderen. Zoveel verschillende mensen, van verschillende leeftijden, uit tientallen verschillende landen. Allemaal op zoek naar het goede, vaak nog vol twijfels, een bonte stoet, volk van God. De herkenning in en van elkaar, hoe verschillend ook, de raakvlakken, in dit alles is al iets van God zichtbaar. En God laat zich soms kennen in de stilte, in de gebeden, de liederen. Als een gezongen lied je ineens raakt, je de diepe betekenis ervan voelt, de stilte niet benauwend is, maar ruimte schept. Taizé; waar vele jongeren overdenken welke kant ze met hun leven uit willen. Kunnen ze trouw blijven aan zichzelf en aan God? Door het lied van Bonhoeffer is dan het inzicht dat, wat je keus ook is, er een bondgenoot met je meeloopt die er op alle paden bij is en je altijd terug wilt brengen naar de mens die je in wezen wilt en kunt zijn.

Gert Mesch